

Sygn. akt II Ca 298/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan

Protokolant Starszy protokolant sądowy Katarzyna Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2016 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu (...) w W.

przeciwko M. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 25 stycznia 2016 roku, sygn. akt I C 888/15

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Chełmie do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 298/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2016 r. w sprawie z powództwa (...) Funduszu (...) w W. przeciwko M. P. rozpoznawanej pod sygn. akt I C 888/15 Sąd Rejonowy w Chełmie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4601,74 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 678,25 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania (wyrok, k. 91).

Sąd I instancji ustalił, że (...) Fundusz (...) z siedzibą w W. w drodze umowy sprzedaży z dnia 17 grudnia 2014 roku nabył od (...) Spółki z o.o. w W. wierzytelność w wysokości 4.601,74 zł, a wynikającej z zawartej przez pozwanego M. P. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z (...) Spółka z o.o. w W.. Zadłużenie M. P. wynika z niezapłaconych faktur i noty karnej: - faktury nr (...) na kwotę 81,86 zł płatna do dnia 6 grudnia 2012 roku, - faktury nr (...) na kwotę 86,30 zł płatna do dnia 7 stycznia 2013 roku, - faktury nr (...) na kwotę 78,90 zł płatna do dnia 5 lutego 2013 roku, - faktury nr (...) na kwotę 3.500 zł płatna do dnia 23 kwietnia 2014 roku, - noty karnej nr (...) na kwotę 305,53 zł płatna do dnia 23 lipca 2013 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą roszczenia dochodzonego przez powoda był fakt zbycia na jego rzecz na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 17 grudnia 2014 roku wymagalnej wierzytelności pieniężnej przysługującej (...) Spółce z o.o. wobec pozwanego, a wynikającej wprost z tytułu łączącej strony umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 509 § 1 k.c., według którego: wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo

właściwości zobowiązania. Przy czym wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenia o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.).

W ocenie Sądu Rejonowego powód udowodnił istnienie umowy cesji, jak i wymagalnej wierzytelności wobec pozwanego. Jako dowód istnienia zobowiązania w wysokości objętej pozwem powód przedstawił faktury i notę karną. W ocenie Sądu I instancji powód udowodnił istnienie wymagalnej wierzytelności wobec pozwanego w kwocie 4.601,74 zł. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy zwłaszcza, umowa przelewu wierzytelności dają podstawy do stwierdzenia istnienia wymagalnej wierzytelności wobec pozwanego. Co więcej, pozwany nie przedstawił żadnych dowodów wskazujących zapłatę dochodzonej przez powoda wierzytelności.

W ocenie Sądu I instancji chybiony był również zarzut pozwanego jakoby dochodzone przez powoda roszczenie uległo przedawnieniu. Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. W przypadku roszczeń wynikających z tytułu zawartej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, z uwagi na fakt, że roszczenia te związane są z prowadzeniem przez bank działalności gospodarczej, roszczenia te ulegają trzyletniemu okresowi przedawnienia. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W przypadku roszczeń pieniężnych termin wymagalności należy liczyć od dnia w którym miała nastąpić zapłata. W przedmiotowej sprawie bieg terminu przedawnienia w stosunku do pozwanego uległ przerwaniu w wyniku wniesienia przez powoda w dniu 15 maja 2015 roku pozwu do sądu (uzasadnienie, k. 96-97).

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł pozwany M. P. zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wyrażające się w dokonaniu oceny dowodów w sposób niewszechstronny, a mianowicie odmowę waloru wiarygodności twierdzeniom pozwanego w zakresie, w jakim wskazywał, że świadczenie dochodzone pozwem jest bezzasadne w sytuacji, gdy wiarygodny zdaniem Sądu I instancji powód przedstawiał sprzeczne dowody lub też świadomie zaprzeczał okolicznościom dotyczącym okoliczności powstania zobowiązania czy spełnienia świadczenia;
- naruszenie art. 118 k.c. przez uznanie, że roszczenie nie jest roszczeniem przedawnionym, pomimo, że z treści dokumentów zgromadzonych w sprawie wynika, iż żądanie powoda zostało zgłoszone po upływie 3-letniego terminu przedawnienia.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm prawem przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację powód (...) Fundusz (...) w W. wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji, oddalenie apelacji pozwanego jako oczywiście bezzasadnej i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego według norm prawem przepisanych (odpowiedź na apelację, k. 130).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a sprawa przekazaniu do Sądu Rejonowego w Chełmie do ponownego rozpoznania, a to z tego względu, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy powództwa albo merytorycznych zarzutów strony oraz gdy bezpodstawnie przyjął, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie.

W niniejszym przypadku Sąd Rejonowy zaniechał zbadania przedmiotu sprawy, zarówno jej faktycznej jak i prawnej podstawy, a uzasadnienie Sądu Rejonowego nie spełnia wymogów art. 328 § 2 k.p.c., zgodnie z którym: uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Należy zwrócić uwagę że strona powodowa dochodziła kwoty 4601,74 zł, na którą składały się różne roszczenia – opłaty za usługi telekomunikacyjne, opłaty za Internet, opłata specjalna za przedterminowe rozwiązanie umowy i raty za urządzenie (co wynika z faktur i not stanowiących podstawę żądania pozwu – k.64-70).

Sąd I instancji poczynił jedynie szcątkowe ustalenia co do stanu faktycznego sprawy, ograniczając się do wskazania, że powód nabył od (...) spółki z o.o. w W. wierzytelność w wysokości 4601, 74 zł z zawartej przez pozwanego z tą spółką umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, która to wierzytelność wynika z czterech faktur i noty karnej. Natomiast Sąd Rejonowy nie poczynił żadnych ustaleń ani co do danych umowy (np. data, numer), z której miałyby wynikać dochodzone roszczenia, ani co do treści tej umowy, w tym wynikających z niej świadczeń strony pozwanej i ich rodzaju, ani co do okoliczności warunkujących realizację tych obowiązków.

Jeśli chodzi o rozważania prawne Sąd Rejonowy ograniczył się do przywołania art. 509 i n. k.c. i odniesienia się do istnienia skutecznej umowy przelewu.

Należy zaznaczyć że akurat kwestia nabycia przez powoda wierzytelności w drodze przelewu była bezsporna - pozwany zakwestionował w sprzecznie wszystkie okoliczności dotyczące zasadności żądania pozwu za wyjątkiem legitymacji procesowej powoda (k.8v). Natomiast Sąd Rejonowy nie przeanalizował w ogóle spornych podstaw dochodzonej wierzytelności, ogólnikowo wskazując, że powód udowodnił istnienie wymagalnej wierzytelności. Sąd nie określił ani charakteru dochodzonej wierzytelności (w tym rodzaju świadczeń obciążających pozwanego), nie wskazał też jej podstawy prawnej, ani konkretnych postanowień umownych, w oparciu, o które miałyby przysługiwać powodowi poszczególne roszczenia. Można dodać, że Sąd nawet nie wskazał konkretnej umowy, która miałaby stanowić podstawę zasądzonych należności, zaś powód przedłożył do akt kilka umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Sąd Rejonowy nie przeanalizował także materiału dowodowego zebranego w sprawie odwołując się wyłącznie na umowie przelewu oraz fakturach i notce karnej.

W tym zakresie Sąd I instancji stwierdził, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zwłaszcza umowa przelewu wierzytelności, daje podstawy do stwierdzenia istnienia wymagalnej wierzytelności powoda wobec pozwanego. Stwierdzenie to jest w oczywisty sposób błędne, bowiem umowa przelewu wierzytelności nie jest dowodem istnienia wierzytelności będącej przedmiotem przelewu, a co najwyżej zawarcia umowy przelewu. Podobnie dowodami istnienia wierzytelności nie są także jednostronnie wystawione faktury i noty karne. Takie dokumenty nie kreują zobowiązania, a w tym względzie istotne są dowody obejmujące wolę stron co do treści łączącego je stosunku (umowa, ogólne warunki, itp.). Natomiast zebranego w tym zakresie materiału dowodowego Sąd Rejonowy nie przeanalizował i nie wskazał w jaki sposób z tych dowodów miałyby wynikać ewentualna zasadność roszczeń powoda.

Można dodać, że także przyznanie przez pozwanego, że nie zapłacił faktur nie jest równoznaczne z przyznaniem istnienia wierzytelności objętej tymi fakturami.

Powyższe wskazuje na nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy i tym samym zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Jednocześnie, na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. zasadne było pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej. Dodatkowo podnieść należy, że w toku postępowania w niniejszej sprawie powód nie wskazywał konsekwentnie jednej i tej samej podstawy dochodzonej wierzytelności. W treści pozwu powód podał, że jego wierzytelność wynika z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych numer (...) zawartej w dniu 27 września 2012 roku między pozwanym a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (k. 3, 19v). W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty powód wskazał jednak, że dochodzi wierzytelności wynikającej

z umów telekomunikacyjnych zawartych między (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a pozwanym, co sygnalizowałyby, że nie dochodzi wiarytelności wynikającej wyłącznie z jednej umowy (k. 76v), tym bardziej, że powód powołał też jako dowody w sprawie trzy różne umowy zawarte pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a pozwanym, nie precyzując, jaki związek ma każda z tych umów z dochodzonym przez powoda wiarytelnościami.

Dlatego też ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wezwie powoda do wyjaśnienia czy dochodzone pozwem żądania wywodzi wyłącznie z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych numer (...) zawartej w dniu 27 września 2012 roku między pozwanym a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, czy również z innych umów, a jeśli tak, to jakich i które z roszczeń są wyprowadzane z której umowy.

Dopiero po ustaleniu podstawy żądania pozwu Sąd w granicach wynikających z art. 321 k.p.c. oceni jego zasadność. W tym celu w oparciu o zebrany materiał dowodowy ustali i przeanalizuje treść umowy (umów) oraz przepisów prawa w zakresie dochodzonych przez powoda poszczególnych świadczeń oraz przesłanek ich wystąpienia i w zależności do wyników tej analizy wyda stosowne rozstrzygnięcie.

Sąd Rejonowy odniesie się także do zarzutu przedawnienia pamiętając, że warunkiem oceny czy doszło przedawnienia jest określenie daty wymagalności poszczególnych roszczeń (czego Sąd Rejonowy pomimo, że analizował zarzut przedawnienia także nie uczynił).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.